

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

Felhívás az alföldi erdőtelepítés ügyében.

19605/I/A/3/1920. sz. — A reánk erőszakolt békefeltételek megfosztottak erdőségeink $\frac{9}{10}$ részétől. A megmaradt $\frac{1}{10}$ rész egyrészt csekély terjedelme, másrészt pedig silány minősége miatt képtelen a közfogyasztás kielégítéséhez megkivánt tűzifát, bányafát és vasuti talpfát rendszeresen és tartamosan szolgáltatni; arra pedig, hogy a mindinkább fokozódó mértékben jelentkező sokféle épület- és műszerfát, gazdasági szerszámfát és ipari célokat szolgáló egyéb faszükségeket a saját készleteinkből fedezzük, egyelőre nem is gondolhatunk.

Megállapítható tehát, hogy megcsonkult országunk fa tekintetében a minket körülzáró megszálló hatalmakkal szemben teljesen függő és oly helyzetbe került, mely az állandó válság veszélyével fenyeget.

Ezeknek a bajoknak az elhárítása érdekében elsőrendű közgazdasági feladatunk és hazafias kötelességünk, hogy *erdőt telepítsünk az Alföldre!*

A faszükséglet enyhítése mellett, mennyire mások lennének az Alföldnek egészségi, mezőgazdasági és általános közgazdasági viszonyai is, ha erdők tarkítanák a rónaságot! Ha minden város és falu közelében erdő váltakoznék a szántóföldekkel, ha tervszerű elhelyezéssel az erdőövek embert és mezőgazdasági kultúrát egyaránt megvédenék a szélviharok és porfelhők ellen, ha a tikkasztó hőség, a hideg, az eső és a szél ellen ember és állat az erdőben találna menedéket; ha szerszám- és tüzelőfát a közeli erdőségben lehetne beszerezni; ha a gyümölcsfatenyésztés támogatói, az éneklőmadarak menedéket és fészekrakóhelyet lelnének és ha lenne elég ákác-, hárs- és más erdei virág szélmentes helyen a méhészet kiterjedtebb műveléséhez.

Az annyi csapás által földhöz sújtott Hazánk talpraállításánál csak önmagunkra számíthatunk; saját erőnkől és szorgalmas, céltudatos munkánkkal kell tehát a reánk szakadt bajokat enyhíteni és a bennünket fenyegető további pusztulást elhárítani.

— Ebben a munkánkban fontos szerepe lesz az alföldi erdők megtelepítésének.

Ezért bizalommal fordulok az alföldi birtokosokhoz és pedig az alföldi városokhoz, községekhez, uradalmakhoz, egyesületekhez, testületekhez, társulatokhoz és szövetkezetekhez egyaránt, hogy úgy a köz-, mint saját jól felfogott érdekükben birtokuknak egy részét az erdőkulturára fordítsák; földjük egy részén és pedig elsősorban a mezőgazdaságilag kevésbé használható homokbuczkás részleteken, a kiélt, tönkrement legelőkön és az árterületeken, erdőket telepítsenek; az utak, mesgyék, vizek mentén fasorokat ültessenek, a delelőkön és a tanyahelyek körül pedig facsoportokat létesítsenek.

Már eddig is örömmel értesültem arról, hogy több alföldi város és birtokos az erdőtelepítés jelentőségét felismerve, dicséretes elhatározással hajlandó jelentékeny területet az erdőkulturának átengedni, mely követésre méltó törekvést tőlem telhetőleg támogatni kívánom.

Abban a reményben, hogy a megindult mozgalom mindinkább nagyobb mértéket ölt, az alföldi erdőtelepítések és fásítási munkálatok sikerének biztosítása érdekében erdészeti szakközegeim köréből helyi megbizottakat küldöttem ki.

Felkérem ezért az érdekelt birtokos közönséget, hogy az alföldi erdőtelepítési és egyéb fásítási ügyekben netán szükséges felvilágosításokért forduljanak mindenkor egész bizalommal a kiküldött helyi megbizottakhoz, akiknek feladata az erdősítendő területek kijelölésénél és a telepítendő fafajok megválasztásánál az erdőbirtokosoknak segítségére lenni, az erdősítési terveket a birtokosok kívánságának lehető figyelembevételével összeállítani, csemetekertek telepítésénél és azok gondozásánál utbaigazítást adni és az összes felmerülő erdőgazdasági munkálatok mikénti végrehajtására vonatkozólag kimerítő szaktanácscsal szolgálni. Addig pedig, amíg a szükséges facsemetéket a birtokosok által megtelepített csemetekertek nem fedezik, segélyére lesznek a megbizottak a birtokosoknak a szükséges facsemeték beszerzésénél, amelyet a magam részéről is elősegíteni kívánok az által, hogy az alföldi erdőtelepítési akciómat támogató önkéntes fásításhoz szükséges erdei facsemetéket addig, amíg a helyben meg-

telepített magáncsemetekertek a szükségletet fedezni fogják, az állami csemetekertekben rendelkezésemre álló készletfeleslegek erejéig, készséggel bocsájtom a termelési költségekben megállapított mérsékelt áron a birtokosok rendelkezésére.

Végül hajlandó leszek a birtokos kérelmére, a beerdősítendő területeket az 1898 : XIX. t.-cz. 2. §-a alapján állami kezelésbe is átvenni és azokon az 1898. évi XIX. t.-cz. 11. §-ában körülírt teendőket a vármegyei erdőkre kivett holdankinti erdőkezelési átalányösszeg ellenében állami szakközegeim által végeztetni.

Netáni félreértések elkerülése végett ki kell jelentenem azonban azt, hogy az elsősorban saját érdeküket szolgáló erdőtelepítés munkáját az érdekelt birtokosoknak saját költségükön kell végezniök és ahhoz az állam a fent körülírt támogatáson kívül más anyagi segílyt az ország mai súlyos pénzügyi és gazdasági viszonyai között nem nyújthat.

Remélem, hogy megbizottaim és az érdekelt birtokososztály között mielőbb létesül a kívánatos kapcsolat és az ország közgazdaságára annyira fontos alföldi erdőtelepítési akció vállvetett munkával rövid idő alatt értékes, szép és egészséges erdőket fog közgazdasági boldogulásunk nagy előnyére az Alföld mostani sivár pusztáin létesíteni.

Budapest, 1921. évi január hó.

Szabó István s. k.
földmivelésügyi miniszter.

II.

Valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek.

18159/1920/1/A/2. M. kir. Földmiv. Min. szám. — Az ország általános erdőgazdasági helyzetének elbírálásánál egyik legnagyobb súlylyal bíró tényező az, hogy az erdőbirtokosok az újraerdősítés kötelezettségének általánosságban megfeleltek-e, illetőleg miként feleltek meg?

Hogy az újraerdősítések állapota és eredménye az ország egész területén áttekinthetően elbírálható legyen, szükséges elfogadható részletességgel megállapítani azt, hogy; 1. a már kihasznált vágásterületeket, 2. a pótlásra előírt fiatalosokat, 3. az erdősítésre előírt tisztásokat, 4. a kijelölt kopár vagy a kopárosodásnak indult területeket — vagyis az összes területeket, amelyek beerdősítése már esedékessé vált — valamennyi erdőbirtokos az 1920. év végéig *sikerrel* beerdősítette-e, illetőleg, hogy a már egyszer beerdősített, de hézagosan maradt területeket *legalább* 0·9 sűrűségig pótolta-e?

Ennélfogva felhívom a kir. erdőfelügyelőséget, hogy a szükséges adatokat a csatolt „A” jelű kimutatásminia szerint birtokosonként és erdőgazdasági üzemosztályonként gyűjtse össze, szabatosan és a kitűzött célznak megfelelő pontossággal állítsa egybe és törvényhatóságoként szerkesztendő kimutatásban főszolgabírói járásoként csoportosítva mielőbb terjessze elém.

Tájékoztató czéljából közlöm, hogy

1. magán erdőbirtokosoknál, amennyiben az erdőbirtokon a gazdálkodás nem rendszeres üzemterv szerint történik, az adatokat kezelési (gazdasági) egy-ségenként kell kimutatni;

2. szálerdőknél a sarjról keletkezett, vagy természetes uton megtelepült, de *tenyésztés tárgyát nem képező* fiatalost az erdősisítés szempontjából teljesen figyelmen kívül kell hagyni; ehhez képest szálerdőknél az olyan vágásterületet, amelyen csak sarjak keletkeztek, vagy bármely üzemmódban kezelt erdőnél az olyan vágásterületet, tisztást vagy pótlandó fiatalost, amelyen tenyésztés tárgyát nem képező fiatalos települt meg, úgy kell tekinteni, mintha egész terjedelmében beerdősítendő, illetőleg pótlandó volna;

3. az erdősisítési kötelezettség elbírálásánál csak a tényleges eredményt szabad figyelembe venni; ehhez képest az olyan mesterséges uton való beerdősítésre vagy pótlásra előirt területet, amely a nyilvántartások szerint beerdősített, de az erdősisítés egyáltalában nem sikerült, vagy az eredmény 0·1 sűrűségnek sem felel meg, egész terjedelmében erdősisítési hátraléknak kell feltüntetni;

4. pótlásoknál csak a pótlásra szoruló arányos kiterjedésű területrészt kell kitüntetni (pl. az erdőrésztlet egész kiterjedése 80·0 kat. hold; az erdősisítés 0·6 sűrűségig sikerült, ennél fogva pótlásra szorul $80 \cdot 0 \times 0 \cdot 4 = 32 \cdot 0$ kat. hold);

5. az alkalmazott fanemek között csak azokat kell felsorolni, amelyek leg-alább 0·1 elegyarányban fordulnak elő.

Az utolsó néhány évtizedben mindinkább előfordultak esetek, hogy az erdőbirtokosok, az erdőgazdasággal szemben a közérdek szempontjából támasztható jogos követelmények rovására a szálerdőgazdaságról a sarjerdőgazdaságra tértek át.

Hogy ezt a kérdést is tisztán lehessen megvilágítani, felhívom a kir. erdőfelügyelőséget, hogy a szintén csatolt „B” jelű kimutatásminia szerinti adatokat üzemegegyenként állítsa egybe s törvényhatóságoként összeállítandó kimutatásban főszolgabírói járásoként csoportosítva mielőbb terjessze elém.

Együttal értesitem a kir. erdőfelügyelőséget, hogy ezt az intézkedésemet egyidejűleg közöltem a kincstári és állami erdőhivatalokkal, azzal a megjegyzéssel, hogy a kir. erdőfelügyelőséget az adatok egybeállítás körüli munkában hathatósan támogassák.

Végül értesitem, hogy az itt megküldött kimutatásokból készletet tartottam fenn esetleges további szükségletének fedezésére.

Budapest, 1921. évi január hó 25-én.

A miniszter helyett:

Kaán Károly s. k.
h. államtitkár.

III.

Valamennyi m. kir. állami erdőhivatalnak és m. kir. járási erdőgondnokságnak.

6142/1921/I/A/1. M. kir. Földmiv. Min. sz. — A fakihasznási jog átruházásához, illetőleg gyakorlásához a 3296/1918. M. E. számú rendelet értelmében megkivánt hatósági hozzájárulás kérdésében, az okszerű erdőgazdálkodás biztosítása szempontjából követendő eljárás tárgyában kiadott 17780/1920. számú rendeletem kiegészítéseképen felhívom a czímet, hogy a jelzett kérdésekben hozott határozataiban mindenkor mutassa ki az illető erdőbirtokra vonatkozó mindazokat az adatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a határozatnak a kérelmet egészben vagy részben teljesítő, avagy azt megtagadó rendelkezése, valamint az előbbi esetekben az engedély megadásához kötött feltételek az okszerű erdőgazdálkodás követelménye szempontjából elbírálhatók legyenek.

Nevezetesen minden határozatban ki kell tüntetni az erdőbirtok egész területét, valamint annak terep- és talajviszonyait, továbbá le kell írni az erdő faállományviszonyait s e részben kitüntetendő: a fanem és elegyarány, keletkezés módja (magból vagy sarjról), egészségi állapot, kor s illetőleg a korosztályoknak terület szerint való eloszlása és a sűrűség.

Önként értendő, hogy különleges viszonyok fennforgása esetében az azokra vonatkozó, tekintetbe jöhető adatokat szintén fel kell sorolni.

Mindezeket az adatokat a lehető rövideggel, egyszerű alakban és olyképen kell a határozatba befoglalni, hogy azok egyszersmind a határozat rendelkező részének megokolására is szolgáljanak.

Felhívom továbbá, hogy az illető erdőnek a jelen rendelet 2. bekezdésében említett leírással kapcsolatba hozott legegyszerűbb helyszínrajzát mindenkor csatolja a vonatkozó tárgyiratokhoz és felelő esetében a helyszínrajzot is hozzám terjeszse fel.

Figyelmeztetem ezuttal is, hogy az engedélyek megadásánál az okszerű erdőgazdálkodás előfeltételeinek szigorú mérlegelését elsőrendű feladatának tartsa, s ennek szolgálatában, a rendelkezésre álló faállományok számbavétele mellett, gondos körültekintéssel állapítsa meg azokat az arányokat, amelyekben a használatok esetleg megengedhetők. Főleg tölgyállományoknál, amennyiben azoknak sarjerdőkből szálerdőkkel való átalakítása kívánatos, vagy amennyiben azok szálerdők, az inkább nagyobb területre kiterjedő óvatos és mérsékelt ritkító használatot engedje meg a tarvágás helyett, mert a tarra vágott tölgynek sarjhajtásai a legjobb sikerű ültetéseket is elnyomják, végeredményében sarjából alakul ki az új erdő, ami az erdőgazdaság érdekei szempontjából nem kívánatos.

Végül — utalással az idézett 17780/1920. sz. rendeletemben foglaltakra — ismételten figyelmeztetem, hogy ott, ahol az erdő állományában az okszerű gyérités végrehajtása kívánatosnak mutatkozik, főhasználat engedélyezése helyett, indokolt arányu, de inkább mérsékelt gyéritésre adjon engedélyt.

Budapest, 1921. évi február hó 21-én.

A miniszter helyett

Káán Károly s. k.
h. államtitkár.

IV.

17780/1920 I/A/1. Földm. Min. sz. — Előfordultak esetek, hogy az erdők fakihasznaálási jogának átruházásához szükséges hatósági hozzájárulás kérdésében döntésre hivatott szervek az 1879:XXVI. t.-cz. 17. §-ának hatálya alá nem tartozó erdőbirtokon oly természetű és oly nagymértékű fakihasznaálásokhoz is megadták a 3296/1918. M. E., illetőleg a 143800/1918. F. M. számú rendeletek értelmében megkivánt hatósági hozzájárulást, amely fakihasznaálások az okszerű erdőgazdálkodás követelményeivel nem egyeztethetők össze.

Az előbb idézett számú rendeleteknek ily értelmű alkalmazását annál is inkább feltűnőnek kell tartanom és kifogásolnom kell, mert hivatali elődöm az említett szerveket az 1918. évi 142.560. számú rendeletében külön és nyomatékosan figyelmeztette, hogy a 3296/918. M. E. számú kormányrendelet célja főként az, hogy a magánerdők okszerűtlen kihazsznaálásának gátat vessen, amiből következik, hogy a hatósági hozzájárulás csak az okszerűség határáig terjedhet.

Jóllehet az ország erdődus vidékeinek megszállása folytán a faszükségelek akadálytalan kielégítése annyira fontos közérdek, hogy ennek parancsoló nyomása alatt az erdőgazdaság is kénytelen áldozatot hozni, mindazonáltal ennek az áldozatnak már az erdők megfogyatkozásánál fogva sem szabad erdőpusztításá fajulni.

Ezért ismételen szigoruan figyelmeztetem a címet a 3296/1918. M. E. számú kormányrendelet valódi céljára, megjegyzevén, hogy az okszerű erdőgazdálkodás elveibe ütköző fahasználatokhoz való hozzájárulás esetén kénytelen volnék a kifogás tárgyát képező határozat meghozatalában részes tisztviselők ellen a legszigoruban eljárni.

Ismételen hangsulyozom, hogy mindig a döntésre hivatott szervnek kell mérlegelnie és megállapítania, hogy a fennforgó viszonyok között a tervezett fahasználat összeegyeztethető-e az okszerű erdőgazdaság követelményeivel, mert a 143.800/1918. sz. végrehajtási rendelet természetszerien nem meritheti ki az összes előfordulható és a 3296/1918. M. E. számú rendelet szellemébe ütköző eseteket és 5. §-ában az okszerűtlen erdőgazdálkodásnak csak legfőbb eseteit sorolja fel.

Erre való tekintettel magyarázatul és utmutatásul közlöm, hogy az elől idézett számú rendeletek alá tartozó határozatok meghozatala előtt az erdőfenn-tartási szempontok és a korosztályviszonyok alapos vizsgálatán kívül a jövőben mérlegelés tárgyává kell tenni azt is, hogy az illető erdőbirtok fatökéje nem volt-e már a multban túlságosan igénybe véve, illetőleg, hogy további fahasználatok nem támadják-e meg a fatöket annyira, hogy a közeli vidék hosszú évek során meg lesz fosztva az évi faterméstől.

El kell bírálni továbbá azt a kérdést, hogy vajjon a meglevő fállományok gyéritése nem pótolhatná-e a tervezett főhasználatot, vagy nem szolgálna-e legalább a főhasználat mérséklésére.

Szigoru lelkiismeretességgel mérlegelni kell továbbá azt is, hogy a tervezett fakihazsznaálás foganatosítása után az erdőbirtokos erdőfenn-tartási kötele-

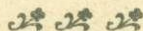
zetségének a mai viszonyok között tényleg eleget teliet-e? (csemetehiány, nap-számos viszonyok stb. miatt) mert már előreláthatólag is végrehajthatatlan, vagy csak igen nehezen végrehajtható kikötésekkel az erdőgazdaság érdekei még nincsenek biztosítva és azok a fahasználatok, amelyek foganatosítása után a vágás-területek felújítatlanul maradnak, az okszerű erdőgazdálkodás körébe egyáltalán nem illeszthetők be.

Végül a természetes erdőfelújítás alkalmazásának lehetőségét is el kell bírálni és a 3296/1918. M. E. számú kormányrendelet végrehajtása során is arra kell törekedni, hogy a természetes erdőfelújítás mindenütt alkalmaztassék, ahol annak leküzdhetetlen akadályai nincsenek.

Abban az esetben pedig ha kételyei merülnének fel arra nézve, hogy a hatósági hozzájárulás az adott esetben megadható-e, vagy sem, forduljon hozzám határozathozatal előtt sürgős utbaigazításért. Végül kapcsolatosan értesitem a czimet, hogy hivatali elődöm 1918. évi 183.270. sz. rendeletét egyidejűleg hatályon kívül helyezem, amihez képest a czim a most idézett számú rendeletben említett üzemtervtől eltérő használatokat a jövőben saját hatáskörében nem engedélyezhet.

A miniszter hettyett:

Kaán s. k.
h. államtitkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hírek. A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur *Gréger Géza* m. kir. főerdőtanácsost, sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatának teljes elismerése mellett, folyó évi márczius hó végével állandó nyugalomba helyezte.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter dr. *Schultz Károly* m. kir. erdőmérnököt 1921. évi februárius hó végével ideiglenes nyugalomba helyezte.

Farkas József gróf Károlyi László uradalmára erdőmérnökgyakornoknak nevezetett ki (Vitka, Szatmár m.).

Az erdőgazdasági üzemek felszerelésének összeírása. A m. kir. pénzügyminisztérium f. évi 33.766. VII. a. számú körrendeletével, amely a Budapesti Közlöny márczius 16-iki számában jelent meg, többek között az erdőgazdasági üzemek felszerelésének (fundus instructus) a vagyonszállás céljaira való összeírását rendelte el a f. évi április 1-én mutatkozó állapot szerint. Amennyiben az erre vonatkozó összeírási ívek nem kézbesítették, a községi előjáráságtól (városi adóhivataltól) kell átvenni azokat.